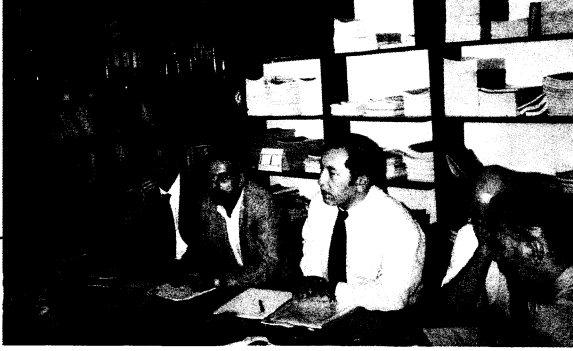

İMO TRABZON BÖLGE TOPLANTISI VE YÖRE YATIRIM PROJELERİ TEKNİK GEZİSİ

Yazı ve Fotoğraflar: Şevket ÇORBACIOĞLU

İlki Bursa'da 10.06.2000 tarihinde yapılan İMO Bölge Toplantılarının ikincisi, 16.09.2000'de Trabzon, Diyarbakır, Erzurum Şubeleri ile Gümüşhane ve Arhavi temsilciliklerinin katılımıyla Trabzon'da gerçekleştirildi. Toplantıda İMO Genel Merkezinden İl Başkan Dr. Işıkhan GÜLER, Genel Sekreter Şevket ÇORBACIOĞLU, Genel Sayman Mustafa ATMACA ve Yönetim Kurulu üyeleri Sadettin UÇKUN ve Akif DUMAN hazır bulundular.

Açış konuşmasını Trabzon Şube Başkanı İbrahim USTA'nın yaptığı etkinliğin oturum başkanlığını Genel Merkez adına Mustafa ATMACA üstlendi. Gündem;

- A- 595-601 sayılı KHK ve uygulama yönetmeliklerinin tartışılması
- B- Mahalli İdareler Yasa Taslağının Tartışılması ve
- C- Doğu Karadeniz Yatırımlarının değerlendirilmesi

olmak üzere üç ana başlıktan oluşturuldu. Toplantı sonrası düzenlenen ve İMO, KHGM (Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü), TCK ve Bayındırlık ve İskan Bakanlığı temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirilen ve İMO Genel Merkez - KHGM ortak etkinliği "Köye Ulaşım Projelerinden KHGM, Grup Yolları, TCK Sahil Yolu ve Enerji Yatırımları ile ilgili Doğu Karadeniz Yatırımları Teknik Gezisi" bölge toplantısını tamamlayan ve zenginleştiren önemli bir unsur oldu.

Tüm bu etkinlikler süreci yerel, ulusal yazılı ve görsel basınla ilgiliyle karşılandı. Özellikle yerel basının ilgisi Doğu Karadeniz yatırımları ve teknik gezisinde hayli yoğunlaştı.

595-601 SAYILI KHK VE UYGULAMA YÖNETMELİKLERİNİN TARTIŞILMASI

"595-601 Sayılı KHK ve Yönetmeliklerinin Tartışılması" başlıklı gündemin ilk maddesinin tartışma eksenini ilgili bakanlık ve ilgili meslek odalarının KHK'deki sorumlulukları

oluşturdu. Gerek 595-601 ve uygulama yönetmeliklerinin yaşama geçirilmesinde, gerekse 27 pilot ilde kurumsallaşacak olan Yapı Denetim Kuruluşlarının denetim sürecindeki olası verimlilikleri yararları açısından enine boyuna irdelendi. İrdelemeler sonucu belirlenen KHK ve Yönetmelikler sonrası yapılanmaların oluşumunda (istenilen çizgide bulunmasa da) kısmen etkili olan TMMOB-İMO görüşlerinin isabetliliği değerlendirilmeye alınarak; bu bağlamda KHK ve uygulama yönetmelikleriyle YDK uygulama süreçlerinde revize edilmesi gerekliliği vurgulandı.

Özellikle; mal sahibi tarafından yaptırılan "Zorunlu Deprem Sigortası" ile karıştırılan, YDK'nın mal sahibine karşı sorumluluğunu içeren ve 595 Sayılı KHK'nin 22. ve 13. maddelerince sınırları çizilerek biçimlenen, Mal sahibi-YDK-Sigorta üçlü sacayağı ile denetim sisteminin kaliteli yapı üretim sürecini etkileyerek güçlendirecek olan "Mali Sorumluluk Sigortası"nın ilgili bakanlıkça ertelenmesi yoğun olarak eleştirildi. Bu eleştirilerin odağı

Yapı hasarlarından (doğal afet hariç-taşıyıcı sistemden kaynaklanan) dolayı doğacak zararları mal sahibine YDK'den tazmin hakkı tanıyan 595 KHK'nin 22. Maddesi ile mal sahibinin belediyeden ruhsat (yapı) alabilmesi için mali sorumluluk sigortasını ibraz etmesi'ni gerektiren 13. Maddesini 6 aylığına öteleyerek geçici de olsa KHK'yi örselemekte idi.

Ayrıca sigorta şirketleri ülkedeki inşaat teknolojisine güvenmediklerini bahane ederek suni gündem oluşturmakta idiler. Sigorta şirketlerinin temel kaygısı; kendilerinden tazmin edilen zararları kısmen de olsa diğer sorumlulardan (YDK, müteahhit, uzman, mühendis ve şantiye şefleri) tazmin edememeleri, ülkemizde reasürans sisteminin (yabancı sigorta güvencesi) işlememesi, on yıllık sigorta sürecini uzun bulmaları ve her şeyden önemlisi, "Yapı sahibinin il özel idareleri ve belediyeler adına bankada açtıkları ve sözleşme gereği yapı maliyetinin %4-8

Yok Edilen Doğa

arasındaki tutarından kendisine ayrılan %1,3 payı" az bulmalarıdır. Yani ekonomik rantı bölüşememe kaygısı. Bu doğrultuda siyasi rant peşinde koşanlardan medet istenmektedir. Tüm bunlar dikkate alınarak ilgili Bakanlık ve İMO arasında bu sürecin değerlendirilmesi konusunda ortak görüşe varıldı.

Sonuç olarak; nüfusunun %80'i fay zonlarında konuşlanmış ülkemiz için yapı denetiminde yeniden yapılanmanın zorunluluk olduğu, TMMOB-İMO'nun böylece ülke çapında ve derinliğine bir yapılanmada yerini almasında, kendisini zorunlu hissetmesi gerektiği, bu çerçevedeki yasal düzenlemelerin işletilen merkezi karar alma süreçlerinden kendisini dışlayacak politikalardan kaçınması gerektiğine, aksine, karar alma süreçlerinde etkin alternatif politikalar üreterek 595-601 KHK ve ilgili yönetmeliklerine uygulama süreçlerinde müdahale edebilir bir konumda olması gerektiği vurgulandı...

YEREL YÖNETİMLER YASA TASLAĞININ DEĞERLENDİRİLMESİ

İkinci gündem maddesi olarak tesbit edilen "Mahalli İdareler Yasa Taslağı"nın tartışılmasına geçildi. Bilindiği gibi yerel yönetim dendiğinde ilk önce "Belediye" kavramı akla gelir. Belediyeler gibi yerel yönetim birimi olan "İl Özel İdareleri" ile "Muhtarlıklar" pek düşünülmez. Tartışmalar ve değerlendirmeler bu yerel yönetim birimlerinin de içine alan bir çerçevede yürütüldü.

Arhavi-Ortacalar: Nerede Yeşil Örtü ve Gümüşü Çizgi Dereler

Özellikle belediye yönetimlerinin merkezi yönetimin vesayeti altında adeta manüplasyon (yönlendirme-etkileme) platformu gibi işlediği eleştirisi yapıldı. İşte son "Mahalli İdareler Yasa Tasarısı" il özel idareler ve muhtarlıklar da göz önüne alınarak bu bağlamda değerlendirildi.

KHK'ye dönüştürülüp yasalaştırılması düşünülen "son" tasarı "Merkezi idareyle, mahalli idareler arasında görev bölüşümü ve hizmet ilişkilerinin esasları ile mahalli idarelerle ilgili çeşitli kanunlarda değişiklik yapılmasına dair KHK" başlığı altında yayınlanmıştır. Tasarı metni incelendiğinde merkezi yönetimin otoriter yapısının mahalli idarelere taşındığını görürüz. Bunun yanı sıra il özel idaresindeki yeni yapılanmanın demokratik merkezi yapıyı zedeleyecek özerklik taşıdığı, zamanla da üniter yapıyı bozabileceği endişesine rastlamaktayız.

Nato Yolu Aldatmacası: Amaç Taşocakları Açmak

Toplantıda öngörülen KHK'nın getirdiği yenilikler sivil toplum örgütleri ve meslek odalarının kısmen olumlanan kimi düzenlemeler taşımasına karşın, endişe ile karşılanabilecek kimi düzenlemelerin olduğu vurgulanarak, yerel yönetim birimlerinden belediyelerin yetkileri değişen merkezi otoriteye sürekli artırıp-azaltma eksenine oturtulacağı, ayrıca il özel idareleri büyük yetkilerle güçlendirilip yukarıda betimlendiği gibi demokratik merkezi yapının "desantralize (yerinden yönetim) kurgusuyla yerel parlamento işlevi yüklenerek" güçsüzleştirilmesiyle üniter yapının zaman içinde bozulabileceği vurgulanmıştır.

Trabzon Araklı Grup Yolu Çalışması

DOĞU KARADENİZ YATIRIMLARININ TARTIŞILMASI

Üçüncü gündem maddesi olan Doğu Karadeniz Yatırımlarının Değerlendirilmesine geçildi. Öncelikle Karadeniz ulaşımı ve Artvin'de yoğunlaşan enerji yatırımları tartışılmış ve Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün (KHGM) ülke genelinde yaygınlaştırmayı düşündüğü Trabzon ili bazında pilot olarak başlatılan "Köye Ulaşım Projeleri" programındaki "Grup Yolları" projesinin, enerji ve ulaşım yatırımları projelerine entegrasyonu ekonomik ve ekolojik denge boyutları da gözetilerek, değerlendirilmiştir.

Odamız kesinlikle Doğu Karadeniz ulaşım projelerine ve Artvin'de yoğunlaşan enerji yatırımlarına (baraj ve hidroelektrik santralleri) karşı çıkmamakta aksine böylesi evrensel projelerin gerekliliğini işlemektedir.

Karşı çıkılan nokta böylesi devasa projelerin kısa sürede hazırlanarak seçeneksiz gibi uygulamaya konmasıdır. Projeler, geleneksel düşünme biçimi haline getirdiğimiz "Düşündükten sonra yapmak yerine yaptıktan sonra düşünme" mantığıyla hazırlanıp, kazanç ile kayıp hesapları yapılmadan, çevreye ve sosyal yapıya zarar verme çizgisine oturtulduğu görüşüne ulaşılmıştır. Örneğin Sinop-Sarp (715 km) sahil yolu projesinde kuşaklama yol seçeneğiyle (alternatifiyle) kıydan daha içeride bir demiryolu hattı ile bütünleştirilip; etüd, fizibilite, planlama, proje ve uygulama aşamaları izlenerek batı

normlarında tasarlanması ve yaşama geçirilmesi ile doğaya verilen zarar en aza indirilebilirdi. Çünkü sahil yolu çalışmalarında kıyı bandında yer alan köy ve falezler büyük boyutta yok olma süreci ile yüz yüze gelmiştir. Yaptıktan sonra düşünen bir toplum olmamızdan kaynaklanan doğaya zarar vermeyi, kısmen de olsa azaltmak için projeler revize edilmeye başlanmış Balaman, Tirebolu, Çamburnu, Sarayköy, Çayeli geçişlerinde noktasal çözümlere gidilmiştir. Toplantıda aynı çözümün Arhavi ve benzer geçişler için de düşünülmesi gerekliliği önemle vurgulanmıştır.

Sonuç olarak ulaşım politikaları, Doğu Karadeniz için çevre duyarlılığını gösteren demiryolu-denizyolu-karayolu seçeneklerini sunan biçimde tasarlanıp, doğadan alınan bir müddet sonra doğaya verilmemesi adına, çevreyi gözetken ve daha ekonomik olacağı varsayımından hareketle kıydan içeride (kuşaklama yöntemi ile) yaşama geçirilebilirdi.

Artvin'de yoğunlaşan enerji yatırımları için de aynı çevre duyarlılığın gerekliliği vurgulanmış, projelerin, "doğana ve doğaya" duyarlılıkla örtüşen önerilerle değil, ekonomik ve siyasi ranta duyarlı olanların istemleri yönünde hızla biçimlendiği belirtildi.

TEKNİK GEZİ VE ÇEVRE DUYARSIZLIĞININ YOK ETTİKLERİ

İMO Bölge Toplantısının ardından 18.09.2000 günü Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün (KHGM) katkıları ile başta KHGM'nün Trabzon ve bağlı illerdeki "Grup Köy Yolu Komple Yol İnşaatları" olmak üzere sahil yolu ve Artvin'deki enerji yatırımları Teknik Gezisi gerçekleştirildi. Gezi bölge toplantısına katılanlarla ilgili kurum temsilcilerinin eşliğinde gerçekleşti.

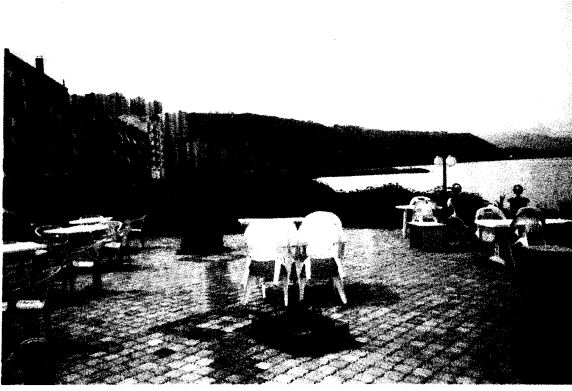
KHGM'nün "Grup Yolları"; köye ulaşma sorununu çözmede komple bir düşüncenin somut yansıması... Master planda yalnızca bölge sorununu çözme yerine ulusal ve uluslararası çıkarları da içeren "Sinop-Sarp" sahil yolu ve Artvin yöresi "enerji yatırımlarının" ivmelenerek hızlandığı bir süreçte KHGM Trabzon Grup Köyyolu Komple Yol İnşaatlarının başlatılması "teknik gezi katılımlarınca" büyük bir şans olarak nitelendirildi. Çünkü

Kapisre Vadisine Saldırılmadan Önceki Durumu

Kapisre Vadisine Saldırı Konkasor Tesisleri ile Başlatıldı

Betonlaşarak Yok Olan Karadeniz Kıyıları

özellikle baraj inşaatları nedeniyle Artvin ilinin mevcut köyyolu ağı büyük oranda iptal edilerek yerleşim merkezleri birbirinden adeta koparılmıştı. TCK (Kara Yolları Genel Müdürlüğü) ile DSİ ortak koordinasyonunda TCK standartlarında geçişler yapıp ulaşım ağı yeniden belirlenmeye çalışılıyor. Bu aşamadaki çalışmaların KHGM'nin "Grup Köyyolu Komple Yol İnşaatı" ile entegre edilmesi gerekmektedir. TCK, DSİ ve KHGM'nin böylesi eşgüdümlü çalışmaları bozulan köyyolu ağını yeniden düzenlemenin yanında büyük oranda da ulaşım kolaylığı sağlayacaktır. Çünkü "KHGM Grup Köyyolu Komple Yol İnşaatı" sürdürülebilir çevre duyarlılığıyla KHGM "geometrik ortalama standartlarına göre "1. Sınıf" yapılarak çok yönlü sorumluluklar yüklenmiştir. Böylesi rasyonel proje düşüncesinin tasarımındaki temel amaç; "mevcut köy yolu ağını yeniden yapılandırılarak daha az yol ağı ile daha çok ve hızlı ulaşım kolaylığı sağlamaktır". Bölge yetkililerinin verdiği bilgiye göre; "grup köy yolları projelendirilip ikmal edildiği takdirde köyler standard yola kavuşacak -kent merkezinde çalışanların kırsal alanda ikamet etmeleri sağlanarak köyden kente göç azalacaktır, eğitim ve sağlık gibi her alanda olumlu gelişmelerle köylünün ürettiği ürün bozulmadan ve hızlı bir biçimde pazarlama olanağı bulacak, ülkemizde ilgi odağı haline gelen dağ ve yayla turizminin en önemli sorunu olan ulaşım sorunu çözümlenmiş olacak ve bölgemizin ekonomik ve sosyal gelişimine katkılar sağlanacaktır ki, teknik geziye katılan İMO (İnşaat Mühendisleri Odası) üyeleriyle, diğer tüm katılımcılar bu projeyi KHGM'nün rasyonel projelerinden olan "köy-kent projesi" ve TCK'nın sahil yolu ulaşım projesi ile entegre edildiğinde, kırsal kesim göçünü önleyeceği ve doğu illerin göç veren iller olmaktan kurtulacağı ortak görüşüne varmışlardır.

Katılımcılar özellikle Artvin enerji yatırımları nedeniyle yok olan köy yolu ağını yeniden belirlenmesi için; Karayolları Genel Müdürlüğü (TCK), DSİ Yol Projeleri ile entegre edilip yaygınlaştırılması gereğini belirterek başta sayın bakan olmak üzere emeği geçen merkez-taşra sorumlularını böylesi akılcı bir projeyi yaşama geçirmelelerinden dolayı kutlamanın yanında, projelerin ülke genelinde "köy-kent" ve "ulusal-uluslararası ulaşım" işlevsel projeler olarak yaygınlaştırılması gerekliliğini vurgulamışlardır.

TEKNİK GEZİYLE GÖZLEMLenen ÇEVRE DUYARSIZLIĞI...

Teknik gezi İMO MYK üyeleri, Trabzon İMO Şube Yetkilisi, Arhavi İMO Temsilcileri İMO üyesi mühendisler ve KHGM yetkililerin katılımında gerçekleştirildi. İlk gün Artvin "KHGM Grup Yolları ve Artvin Enerji Yatırımları Teknik Gezisi" yapıldı. KHGM Artvin İl Müdürlüğü ziyaret edilerek il müdürlüğünden grup yolları sorumlusu mühendislerin katılımında Artvin Şavşat-Çağlayan-Maden grup yolu incelendi. Sonraki günlerde Rize ve Trabzon Grup Yolları Teknik Gezisi yapıldı. Grup yollarının amaç ve işlevselliği konusundaki değerlendirmeyi yukarıdaki paragraflarda yapmıştık.

Artvin Enerji Yatırımlarından Borçka ve Deriner Barajları gerçekten devasa mühendislik yapıları... Böylesi yatırımlar ülkemiz için büyük bir gereksinim. Bunu yadsımak olanaksız. Fakat bu devasa projelerin çevre etki değerlendirme (ÇED) boyutunda, ekolojik dengeleri dikkate alan uzun soluklu projeler olarak yaşama geçirilmeli idi. Projelerin, evrensel ölçütlere uygun olmayan yapım süreci işletilerek, ekonomik ve siyasi rant kaygılarıyla aceleyle getirilmiş projeler olduğunu da yadsımamalıyız. Aynı kaygılar Sinop-Sarp Sahil Yolu içinde geçerlidir -ki yazının ilk bölümünde bu konudaki değerlendirmeleri okuyucu anımsayacaktır-.

Rize Ardeşen Grup Yolu

Yalnız olumlu ve olumsuz birkaç nokta için söz söylemek de gerekiyor:

- Örneğin Dünya'da ilk kez bir kentin coğrafyası ve hatta belli bir süreç içinde ikliminin değiştirilerek yeniden doğuşu teknik gezi katılımcıların dikkatinden kaçmadı. Artvin'in ön bahçesinde Borçka Barajı, arka bahçesinde Deriner Barajı ve ortada kendisi, yani kenti. Evet Artvin yapay iki devasa gölün ortasında yeniden doğuyor. Yeni su yolları, yeni su ürünleri, zamanla belirecek yeni iklimi ve yepyeni doğa biçimlenmeleriyle, önceki doğa değerlerinin bir o kadar daha zenginleşeceği yapaylık-doğallık karışımı mükemmel bir turizm platformuna dönüşüyor Artvin. Artvin'in dünyada eşi benzeri olacağına da inanmıyorum. Buna karşın milyonlarca yılda oluşan görkemli kanyonları, uluslararası bir özellik kazanmış dünyanın sayılı rafting parkuru, binlerce yıllık

Artvin Şavşat Grup Yolu Teknik Gezi Katılımcıları

yerleşim alanları (Yusufeli) özelliklerini ve güzelliklerini ve zoolojik ve botanik çeşitliliğini kaybetmesi çevreye karşı duyarsızlık nedeni ile ve her türlü rantın sonucunda ortaya çıkmış. Dünya'da eşi ve benzeri görülmeyen şanslılık-şanssızlık ikilemi içinde bir kent olarak karşımıza çıkmaktadır Artvin. Bu nedenle kazandığı, kaybettiği değerler bütünde irdelenip projeler hazırlanmalı idi. Artvin için bir kez daha tekrar etmek istiyorum: İMO Diyarbakır Temsilcisi Arkadaşımız Tansel ÖNAL'ın dediği gibi; "Projeler Düşündükten sonra yaşam bulmalı idi, yaptıktan sonra düşünerek projeleri yeniden biçimlendirmemeli idik..." bugün Artvin'e yatırım ve Doğu Karadeniz ulaşım projeleri bu çelişkiler boyutunda yeniden gözden geçirilmeye ve düzenlenmeye çalışılıyor.

Bir diğer olgu ise "Sinop-Sarp Sahil Yol İnşaatında Ekonomik ve Siyasi Rant peşinde koşanlar"ın kıyı bandını "Kıyı Rant Bandı"na dönüştürmeye çalışmalarıdır. Fırtına Vadisinden sonra zengin doğa değerlerini barındıran vadiler, o güzelim dereler, derelerin zengin tarihi takıları olan kemer köprüler, taş ocakları açmak adına biyolojik çeşitlilikle birlikte yok edilmektedir. Bunların ilki "Kapisre Vadisi" diye de anılan Arhavi-Kavak-Yemişlik mevkiinde sahil yolunun yüklenici firması tarafından kurulan konkasör ve asfalt planter şantiyesi... Gerçekten bu doğa harikası vadi, ekonomik rantçılarca siyasi rant/ikbal peşinde koşanların aymazlığında yok oluyor... Yine Arhavi Dereüstü Güneşli mevkii üstündeki taşocağı, Ortacalar yolunun NATO yolu aldatmacasıyla genişletilmesi... Tüm bunlar yöre yetkililerinin ÇED Yönetmeliklerini dikkate almaksızın izin verdiği uygulamalar.... Bu konularda halkı dinlemek bilgilendirmek adına-ki ÇED Yönetmeliği zorunlu kılıyor-hiçbir şey yapılmıyor yetkililerce... Örneğin ÇED Yönetmeliğinin 25. maddesi yerel bir gazeteyle ilan verilerek ÇED ile ilgili olarak halkın toplantıya çağırılması gerekirken bu da yapılmamış... Bu duyarsızlıklar mahkemece tesbit davası ile de kanıtlanmış. Halk ne yapacağını şaşırmış durumda... Baş edemeyeceğini anlayanlar Kapisre Vadisinin kamulaştırılması karşısında

"bedel artırma davası" açmış, kimisi de "kamulaştırmanın iptali" için dava açmış....İdare Mahkemesine iptal davası açanlar Asliye Hukuka bedel artırma davası, bedel artırma davası açanlar da kamulaştırmanın iptal edilmesi için dava açamıyorlar... Böylesi bir ikilem de yaşanıyor...

Teknik gezi ve görev sürecinde tüm bu yaşananları yakinen izleme olanağı bulduk...

Teknik Gezi yeteri ve istenen katılımı ve boyutta gerçekleşmedi... İlk iki günün yağmurlu geçmesi gezinin verimliliğini hayli düşürdü. İMO Merkez Yönetiminden Sayın Akif DUMAN'la birlikte; Teknik Gezinin Haziran 2001 içinde çevre duyarlılığını vurgulayan "Artvin yayla gezileri ve zenginleştirilmiş bir programla, bütünü Doğu Karadeniz Ulaşımı, Artvin Enerji Yatırımları ve KHGM Trabzon Grup Yollarını" içine alarak ve yörede yapacağımız bir panelle destekleyerek mühendislik şölenine dönüştürme sözünü İMO Merkez Yönetim Kurulundan onay alınması koşuluyla verdik. İMO Trabzon Şube Başkanı İbrahim USTA da bu konuda şube olarak her türlü katkısı koyacağını sözünü vermiştir. İMO Trabzon Şube Yetkilisi Ali Haydar ŞENGÜL de konuya Trabzon İMO Şubesi olarak sıcak baktıklarını dile getirdi. Böylesi bir etkinlik için tek önemli sorun olan konaklama sorununun da KHGM Artvin İl Müdürü Orhan YAZICI Kafkasor tesislerinde 100 kişiyi konuk edebilecekleri"ni sözünü vermesiyle aşılabileceği düşünülmektedir. Bu gelişmelerden ötürü İMO Arhavi Temsilcisi Nurhayat ZAIM, Belgin LAKERTA ve İsmet ÇORBACIOĞLU Sevinç duyduklarını belirterek meslektaşlarını Artvin'de ağırlamaktan duyacakları onuru dile getirdiler.

KHGM Artvin İl Müdürlüğü Ziyareti

Etkinlikler boyunca bize konukseverliğin en güzelini sunan Trabzon İMO Şubemiz yetkililerine; teknik geziye katkı veren KHGM Bölge Müdürü Sayın Basri BALOĞLU'na, şube müdürleri Ramiz UZUN ve Lütfü SARI'ya; KHGM Artvin İl Müdürü Orhan YAZICI'ya; meslektaşlarımız Rahman HAMARAT, Ertan ÇELİK, ve Recep COŞKUN'a; ve araç sürücümüz Adnan AYDIN'a; ve en önemlisi gezinin gerçekleştirilmesi duyarlılığını gösteren KHGM Gen.Müdür Muavini Hüseyin ALIOĞLU ve Köy Yolları Dairesi Başkanı Süleyman KAYA'ya İMO Genel Merkez olarak teşekkür ediyor....

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI 3. ULUSAL KIYI MÜHENDİSLİĞİ SEMPOZYUMU VE ULAŞILAN SONUÇLAR

Ahmet Cevdet Yalçiner(*)

İnşaat Mühendisleri Odası Ankara Şubesi öncülüğünde, İMO Çanakkale şubesi ev sahipliğinde, Genel Merkez ve Balıkesir şubesi desteğinde, 5-7- Ekim 2000 tarihlerinde, Çanakkale'de başarı ile gerçekleştirilen 3. Ulusal Kıyı Mühendisliği Sempozyumu'na Türkiye'nin çeşitli illerinden kamu, özel sektör ve Üniversitelerden ve Kıbrıs'tan toplam 120 delege katılmıştır.

Sempozyumun gerçekleşmesinde, BAYINDIR/LİMAK Adi Ortaklığı, CENGİZ/MAPA/MAKYOL Ortak Girişimi, CESAŞ A. Ş., DOĞUŞ/POLAT Ortak Girişimi, ENTES/KOLİN İş Ortaklığı sponsor kuruluşlar olarak, AÇSAR A. Ş., BEKTAŞOĞLU Cons. Ind. & Trade A. Ş., GÜNTEKİN A. Ş., İÇTAŞ A. Ş., KCK A. Ş. PROKON Ltd. Şti., STFA A. Ş., ŞAHİNLER Ltd. Şti., TEKSER A. Ş., YÜKSEL PROJE A. Ş. ise destekleyen kuruluşlar olarak maddi katkılar sağlamışlardır.

Sempozyumun her aşamasında Çanakkale Valilik Makamı, Çanakkale Belediye Başkanlığı Makamı ve 18 Mart Üniversitesi Rektörlük Makamı bizzat ilgi, destek ve yardımlarını esirgememişlerdir.

Sempozyum'da her yıl olduğu gibi toplam 40 bildiri sunulmuş ve bu bildiriler Sempozyum Bildiriler kitabında önceden basılarak delegelere sunulmuştur.

Sempozyumda ayrı oturumlar halinde çeşitli konular

işlenmiş ve tartışılmıştır. Bu konular; Deniz yapılarında ve alanlarında deprem etkileri (özel konu), Kıyı koruma uygulamaları, alan ve laboratuvar çalışmaları, Limanlar, Yat Limanları ve Kıyı Mühendisliğinde çevresel/yasal boyutlar, Kıyı hidroliği konularıdır.

Sempozyumun son günü "Türkiye'de Kıyı Mühendisliği ve Deprem" konulu panel yapılmıştır. Panel, Prof. Dr. Ayşen Ergin başkanlığında gerçekleştirilmiş, Panelistler olarak Değirmendere Belediye Başkanı Ertuğrul Akalın, Dr. Jeolog Bülent Kiper, Dr. Işıksan Güler ve Doç. Dr. Ahmet Cevdet Yalçiner görev almıştır.

Bundan sonraki sempozyumlarda da Kıyı Mühendisliğini ilgilendiren sivilleşme, korozyon gibi özel uzmanlık konularının işlenmesi, ilgili uzmanların davet edilmesi gerekli görülmüştür.

Bildiri metinlerinin web sayfasında yer alması, görüş ve tartışmaların web ortamında devam ettirilmesi için internet altyapısından yararlanılması önerilmiştir.

Türkiye'de Kıyı Mühendisliği konusunda uzmanlaşmış ya da uzmanlaşmak için gerekli deneyimlere sahip olma aşamasında olan başarılı mühendislerin, yetkin oldukları bu konuda özel unvan ile sahiplendirilerek görev yapmaları, ülkemizde Kıyı Mühendisliği konusunda yaygın ve sağlıklı uygulamalara geçilmesi için zorunludur. Bunun gerçekleşmesi için ise, İnşaat Mühendisleri Odası tarafından alt uzmanlık gruplarından biri olarak seçilen Kıyı Mühendisliği konusunda, hazırlanmakta olan Uzman Mühendislik Yasasına uygun olarak, eğitim almak ve yapılacak sınavı başarmak yolu ile Uzman Mühendis olarak belgelendirilmeleri gerekmektedir. Bu belgelendirme, Türkiye'de Kıyı ile ilgili mühendislik sorunlarına çözüm getirmek için görev yapacak her mühendis için gereklidir. Böylece Türkiye'de kıyı ile ilgili mühendislik işleri sadece Kıyı Mühendisliği Uzmanlık Belgesi olan Mühendisler tarafından sağlıklı biçimde meslek hizmeti gerçekleştir-

(*) Doç.Dr., Teknik Kurul Başkanı

rilebilecek ve geçmişte defalarca yapılmış olan deneme yanılma süreçleri ve ekonomik kayıplar yaşanmamış olmaktadır.

Türkiye'de Kıyı Yapılarının tasarım, projelendirme, inşaat ve uygulamaları için kıyı mühendislerine yardımcı olmak üzere sağlıklı bilgiler içeren "Kıyı Yapıları Projelendirme ve Uygulama Teknik Şartnamesi" en kısa zamanda kamu, özel sektör ve Üniversiteler işbirliğinde hazırlanması ve hayata geçirilmesi zorunludur. Bu şartname içinde Kıyı yapılarını etkileyen her türlü koşullar ve özellikle doğal afet koşulları da ayrıntılı olarak yer alması kararlaştırılmıştır.

Kıyı Mühendislerinin Çanakkale Buluşması Bilimsel Boyutlardan Sosyal ve Sanatsal Boyutlara Taştı

3. Ulusal Kıyı Mühendisliği Sempozyumu için Türkiye'nin çeşitli illerinden ve Kıbrıs'tan, gelen ve Çanakkale'de buluşan Kıyı Mühendisleri, ülkemiz mühendislik gündeminde önemli bir yer tutacak olan bilimsel buluşmayı bir kez daha gerçekleştirmişlerdir. Bu bilimsel buluşma, beraberinde kamu, özel sektör ve üniversiteler arasında işbirliğinin gelişmesinin temellerini atarken, Sempozyumun öncülüğünü yürüten İnşaat Mühendisleri Odası bünyesinde de şubelerarası ortak etkinlik yapma çabaları ve işbirliğini sağlamlaştıran bir örnek daha yaratmıştır.

Sempozyumun bilimsel içerikli mesai saatleri içindeki

başarılı çalışma örneklerinin, mesai dışında kalan sürede sanatsal ve sosyal konulardaki becerilerin paylaşılması biçiminde devam etmesi, kıyı mühendislerini bilimsel başarıların ötesine sosyal ve sanatsal boyutun içine taşımıştır.

Sempozyum kapanış yemeğini unutulmaz yapan en önemli boyut, Sempozyum sekreteryasını başarı ile yürütmüş olan Ayşegül Bildirici'nin Türk Sanat Müziği şarkılarını solist olarak başarı ile sunması ve salondaki delege ve konukları da koro halinde şarkılarına ortak etmesi idi.

Delegeler, tsunaminin, usturmaçanın, iskele babasının, gemi yanaşma denklemlerinin ne olduklarını ve ne işe yaradıklarını kapanış yemeğinde eğlenerek ayrıntılı öğrendiler. Öğrenmenin getirdiği azim ve cesaret, onları Kıyı Mühendisleri için ortak dil olması amacıyla şarkı sözü yazmaya bile götürdü.

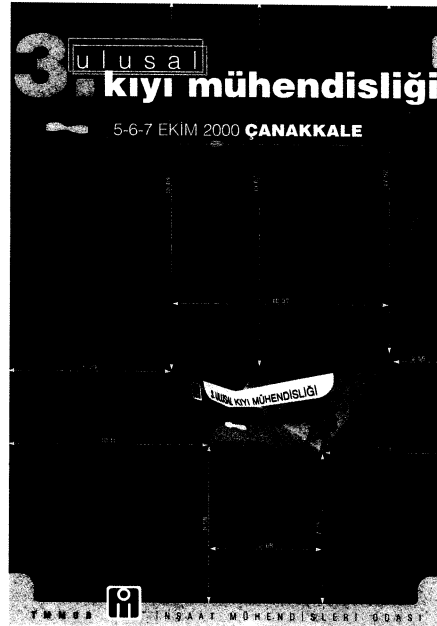
Kıyı Mühendisleri Şarkısı

Fırtına başlamaz sessizlik olmadan
Dalgalar oluşmaz fırtına çıkmadan
Denizler saldırmaz dalgalanmadan
Kıyıları korunmaz denizi anlamadan

Gemiler bekliyor yanaşmak için
Kargolar bekliyor taşınmak için
Hani kıyılarda yapılar dalgakıranlar
Nerede usturmaçalar, babalar, rıhtımlar

Bize ihtiyaç var meslektaşlar
Haydi göreve kıyı mühendisi uzmanlar
Doğayla uyumlu tasarım olmadan
Kıyıları korunmaz denizi anlamadan

Doç. Dr. Ahmet Cevdet Yalçınar ve
Prof. Dr. Ayşen Ergin
6 Ekim 2000 Çanakkale

TÜRKİYE İNŞAAT MÜHENDİSLİĞİ XVI. TEKNİK KONGRE YÜRÜTME KURULU TOPLANDI.

1962 yılından buyana TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası'nın düzenlediği "İnşaat Mühendisliği Teknik Kongre"lerinin 16 cısının, 1-2-3 Kasım 2001 tarihleri arasında, ODTÜ Kongre ve Kültür Merkezinde düzenlenmesi için Yönetim Kurulumuz karar almış ve bu karar doğrultusunda Teknik Kongre Yürütme Kurulunu saptamıştır. Yürütme Kurulu kendi arasında yaptığı ilk toplantısında ODTÜ İnşaat Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyelerinden Prof. Dr. Ayşen Ergin'i Yürütme Kurulu Başkanlığına getirmiş ve 15 Eylül 2000 günü de geniş katılımlı bir toplantı yapılmasını kararlaştırmıştır.

15 Eylül 2000 günü ODTÜ Kongre ve Kültür Merkezi E Salonunda yapılan toplantıda önceki teknik kongreler değerlendirilmiş, XVI. Teknik Kongre temaları tartışılmış ve "Onursal Danışma Kurulu" adı altında bir kurulun oluşturulması kararı alınmıştır. Danışma Kurulunun görüşlerinin alınmasından sonra kongrenin planlaması yönünde bir eğilim ortaya çıkmıştır. Ekim-Kasım 2000 ayları içinde İstanbul ve Ankara'da bu konuda iki toplantı düzenlenecektir.

Yürütme Kurulu Üyelerimiz isim sırası ile : Prof. Dr. Ertuğrul Benzeden (DEÜ), Prof. Dr. Mehmetçik Beyazıt (İTÜ), Prof. Dr. Altay Bırand (ODTÜ), Prof. Dr. Ayşen Ergin (ODTÜ), Prof. Dr. Gökmen Ergun (BÜ), Prof. Dr. Uğur Ersoy (ODTÜ), Prof. Dr. Salih Kırkgöz (ÇÜ), Prof. Dr. Yalçın Yüksel (YTÜ), Doç. Dr. Talat Birgönül (ODTÜ), Dr. Işıkhan Güler (İMO), Y. Müh. Ender Arkun (TÜBİTAK), Y. Müh. Osman Özkan (TMMMB), İnş. Müh. Alaeddin Duran (İMO).

İnşaat Mühendisliği XVI. Teknik Kongresi ve Sergisi'nin sekreteryalığını da İnşaat Mühendisleri Odası üstlenmiştir. Teknik Kongre ile ilgili gelişmeler hakkında bilgi alabilmek için sekreteryaya bağlantıları:

İnşaat Mühendisleri Odası
Selanik Cad. No:19/1 06650 Kızılay-Ankara
Tel:0312.419 38 82 /121 (Pbx) Fax: 0312.417 06 32
Web: www.imo.org.tr
e-mektup : teknikkongre16@imo.org.tr

MESLEKİ DENETİM KOMİSYONU ÇALIŞMALARI

22 Eylül 2000 günü Muzaffer Tunçağ, Işıkhan Güler, Şevket Çorbacıoğlu, Mustafa Atmaca, Hakkı Ustaömer, Köksal Burum, Nuray Aydınöğlu, Cemal Gökçe, Cemal Akça, Selami Bakioğlu, Mustafa Baygeldi ve Uğur Belger'in katılımıyla Mesleki denetim Komisyonu toplandı. Toplantıda 1. Sigorta, 2. Proje Mühendisler, 3. Şantiye Şefleri ve 4. Denetimi düzenleyen yönetmelikler tartışıldı.

Sigorta konusunda tazminatların reasüre olmadığı, bu konuda İMO önderliğinde İMO, Sigortacılar, Bakanlık ve Hazine arasında bir ortak toplantı düzenlenmesi gerektiği vurgulandı. Sigorta primlerinin dağılımı için bir önerinin geliştirilmesi ve zorunlu deprem sigortası fonunun kısmen rehabilitasyon için kullanılabileceği ifade edildi.

Proje mühendislerine yönelik en kısa sürede bir proje denetimi eğitiminin verilmesi için bir çalışmanın yapılması kararlaştırıldı.

Şantiye şeflerinin sorumluluk sınırı için ilçe sınırları içinde kalmak kaydıyla 6 inşaat ve toplam 30.000m² uygun bulundu.

Denetimi düzenleyen yönetmelikler konusunda da 601 sayılı KHK nin uygulama yönetmeliğinin yayınlanmasından sonra görüşülmesi kararlaştırıldı.

Bundan sonraki toplantı tarihinin, 601 sayılı KHK uygulama yönetmeliğinin yayınlanması ve değerlendirmelerin yapılması sonunda saptanmasına karar verildi.

**DAHA ETKİN
DAHA GÜÇLÜ BİR
ODA İÇİN
ÜYELİK AİDATIMIZI
YATIRALIM**

İMO MESLEK İÇİ EĞİTİM KOMİSYONU ÇALIŞMA VE KARARLARI

İMO Meslek İçi Eğitim Komisyonu 14 Temmuz 2000, 25 Ağustos 2000 ve 8 Eylül 2000 tarihlerinde toplanmıştır. Bir sonraki toplantının 22 Eylül 2000 tarihinde yapılması kararlaştırılmıştır. Komisyon çalışmaları Nisan ve Haziran ayında çıkarılan KHK'ler içinde yer alan Uzman Mühendislik uygulamalarının İMO bünyesindeki idari teknik yapılanması konusunda gerçekleştirilmektedir. Ülkemizde 1999 depremleri sonrasında önemi anlaşılan ve Uzman Mühendislik biçiminde tanımlandırılan, mühendislerin belgelendirilmesi kavramı, geçmiş yıllarda "Yetkin Mühendislik Yasa Taslağı" olarak İMO tarafından tamamlanmış olan çalışma ile benzer düşünce yapısında olduğu ifade edilebilir.

Uzman Mühendislik Belgesi için Eğitim ve Sınav konusunda İMO'ya tarihi bir görev düşmüştür. Bu görev İnşaat Mühendisleri Odası tarafından en hızlı ve başarılı biçimde yapılandırılacaktır.

Komisyon çalışmalarında, Uzman Mühendislik kavramının temelleri ve gerekçeleri ve faydaları değerlendirilmiştir. Buna paralel olarak özellikle BAD ve İngiltere'deki benzer uygulamaların geçmiş ve bugünkü durumları incelenmiştir.

Uzman Mühendislik eğitimi ve sınavı konusunda aşağıda özetlenen kararlara varılmıştır.

İnşaat Mühendisliği uzmanlık alanları olarak, şimdiki aşamada

1. Yapı Mühendisliği
2. Geoteknik
3. Ulaştırma Mühendisliği
4. Su Mühendisliği
5. Kıyı ve Liman Mühendisliği

alanlarında eğitim ve sınav uygulamasına geçilmesi kararlaştırılmıştır.

Her Uzmanlık alanı konusunda (komisyon dışından) ayrı bir kişinin koordinasyonunda, komisyon üyelerinden en az birinin katıldığı çalışma gruplarının oluşturulması kararlaştırılmıştır. Çalışma gruplarının koordinatörleri aşağıdaki biçimde belirlenmiştir.

Prof.Dr.Uğur Ersoy ve Zekai Celep - Yapı Mühendisliği
Prof.Dr.Kutay Özaydın ve Prof. Dr. Altay Birand - Geoteknik
Prof.Dr.Ergun Gedizlioğlu - Ulaştırma Mühendisliği
Prof.Dr.İlhan Avcı - Su Mühendisliği
Prof.Dr.Yalçın Yüksel - Kıyı ve Liman Mühendisliği

Eğitim programları içindeki konular, İnşaat Mühendisliğinin ilgili uzmanlık alanının kuramsal ve uygul-

ama'lara yönelik yeni gelişmelerini kapsamı kararlaştırılmıştır.

Eğitim ve sınavın ayrı olarak yapılandırılması gereklidir.

Uzman Mühendislik Sınavının 2 bölümde yapılması ve birinci Bölümün ÖSYM tarafından gerçekleştirilmesi, ikinci bölümün de İMO Sınav Komisyonu tarafından, sınava giren kişinin, ilgili uzmanlık alanındaki tasarım yöntemlerindeki becerisini sınavan, kuramsal ve uygulamalı çalışmalardaki yenilikleri ölçen, problemi algılama, tanımlama ve çözme yeteneklerini sınavan biçimde yazılı/sözlü olarak gerçekleştirilmesi kararlaştırılmıştır.

Eğitim merkezleri olarak, Ankara, İstanbul, İzmir, Adana, Trabzon ve Samsun il merkezleri önerilmektedir. İMO Merkez Yönetim Kurulu, Eğitim yerleri ve sınav yerleri konusunda olanaklar ölçüsünde belirleme yapması doğru olacaktır.

Komisyon toplantılarının düzenli programa bağlanması ve en kısa zamanda eğitim programlarının oluşturulması, eğitime geçilmesi ve 2000 yılı sonunda sınavların yapılabilmesi için gerekli ortamın hazırlanması kararlaştırılmıştır.

**SİZE DAHA KOLAY
ULAŞABİLMEMİZ İÇİN
ADRESLERİMİZİ
GÜNCELLEYELİM**

MESLEK İÇİ EĞİTİM KOMİSYONU KOORDİNATÖRLER TOPLANTISI

Muzaffer TUNÇAĞ()*

YER: İMO İSTANBUL ŞUBESİ
TARİH: 2 Ekim 2000
KATILANLAR: MUZAFFER TUNÇAĞ (İMO GENEL MERKEZİ)
MUSTAFA ATMACA (İMO GENEL MERKEZİ)
SELAMİ BAKİOĞLU (İMO İSTANBUL ŞUBESİ)
UĞUR ERSOY (ODTÜ)
ZEKAI CELEP (İTÜ)
NURAY AYDINOĞLU (BOĞAZİÇİ ÜNV.)
KUTAY ÖZAYDIN (YILDIZ TEKNİK ÜNV.)
İLHAN AVCI (İTÜ)
YALÇIN YÜKSEL (YILDIZ TEKNİK ÜNV.)
SELÇUK ÖÇÜT (İTÜ)
MURAD AKAD (İTÜ)
KONU: İMO'nun 5 uzmanlık dalında meslek içi eğitim ve sınav düzenleme esaslarının görüşülmesi

KARARLAR

- 595 ve 601 sayılı KHK'ler gereğince bundan böyle İMO meslek içi eğitim kursları düzenleyecek ve sınav sonucu uzmanlık belgelerini verecektir.
- İMO'nun daha önce hazırladığı "Yetkin Mühendislik Yasa Taslağı"na uygun olarak şu "uzmanlık dalları"nda sınav yapılması kararlaştırılmıştır: (1) YAPI (2) GEOTEKNİK (3) ULAŞTIRMA (4) SU KAYNAKLARI (5) KIYI ve LİMAN YAPILARI
- Malzeme ve mekanik konuları YAPI dalında ele alınacak, başlangıçta KIYI ve LİMAN YAPILARI dalı, SU KAYNAKLARI'yla birleştirilecektir.
- Sınav iki aşamalı olacaktır. Birinci aşama sınavı genel, temel bilgileri içerecektir. Sınav takvimi için şu öneride bulunulmuştur: (Tarihler 601 sayılı KHK'nin yönet-

melikleri yayımlandıktan sonra kesinleştirilecektir.)

- Ekim Ayı: 1. ve 2. sınav programının ilanı;
Kasım Ayı: 1.sınavla ilgili bilgilerin ilanı;
Aralık Ayı: 1.sınav için başvuruların başlaması;
Ocak Ayı: ÖSYM aracılığıyla 1. sınavın yapılması ve sonuçlarının duyurulması;
Şubat-Mart: 2. sınav için eğitim çalışmalarının düzenlenmesi;
Nisan Ayı: Uzmanlık dalında 2. sınav ve sonuçlarının duyurulması;
Mayıs Ayı: Sınavı geçenlere uzmanlık belgesinin verilmesi.

5. 1.sınav sorularında aşağıdaki yüzdeler kararlaştırılmıştır:

Malzeme-Mekanik	%20
Yapı	%30
Geoteknik	%20
Su Kaynakları+Kıyı	%15
Ulaştırma	%15

6. 2. sınav için YAPI ve GEOTEKNİK dalları için şu yüzdeler önerilmiştir: YAPI Uzmanlık dalı için: YAPI (malzeme, mekanik, iş hukuku, şantiye teknikleri vb. dahil) %80, diğerleri %20.

GEOTEKNİK Uzmanlık dalı için : GEOTEKNİK % 75, YAPI %20, ULAŞTIRMA %5.

7. 1. sınav için eğitim verilmeyecek, 2.sınav için 5 merkezde düzenlenecek kurslar için gerekirse üniversitelerden destek istenecektir. (5 Merkez: İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Trabzon olabilir.) ikinci sınav için düzenlenecek kurslarda, uygulamada deneyimli meslekdaşlarımızın görev alması hedeflenecektir.

8. 1. sınav için şunlar önerilmiştir:

- Sınav test usulü yapılacaktır,
- Konuların alt başlıkları hazırlanıp adaylara duyurulacaktır,
- Sınavın 3 saatlik bir sürede 100 soruyu içermesi uygundur,
- Sınavlarda kitaplar kapalı olacak, sorular lisans ve ilke düzeyinde hazırlanacaktır.

9. Alt başlıkları koordinatörler hazırlayacak, gerekli gördükleri uzmanların görüşlerini alacaktır. İlk çalışmayı Zekai Celep, Uğur Ersoy, Nuray Aydınoğlu YAPI dalında başlatacaktır.

10. 1. sınavın ÖSYM ile birlikte Ocak ayında yapılabilmesi için Eğitim Komisyonu Başkanı Doç.Dr.Ahmet Yalçınır girişimde bulunacaktır.

11. Toplantının gündemi, bundan sonraki toplantı tarihinin saptanması için Komisyon Başkanı Ahmet Yalçınere ve koordinatörlere gönderilecektir.

(*) İMO Genel Başkanı